

Ehdotus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta hankkimaan varoja Euratomille ydinlaitosten rahoittamiseen osallistumiseksi tehdyn päätöksen 77/270/Euratom soveltamisesta tehdyn päätöksen 77/271/Euratom muuttamisesta

(2003/C 45 E/23)

KOM(2002) 457 lopull.

(Komission esittämä 6 päivänä marraskuuta 2002)

PERUSTELUT

1. Euratom-lainanantojärjestelyn oikeudellinen perusta

Euratom-lainanantojärjestely luotiin 29 päivänä maaliskuuta 1977 tehdyllä neuvoston päätöksellä 77/270/Euratom, jossa komissio valtuutettiin hankkimaan varoja Euratomille ydinvoimaloiden rahoittamiseen tarkoitettuja Euratom-lainoja varten (luontipäätös).

Varainhankinnan enimmäismäärä vahvistettiin alun perin neuvoston päätöksen 77/270/Euratom soveltamisesta 29 päivänä maaliskuuta 1977 tehdyllä päätöksellä 77/271/Euratom seuraavasti:

"Ainoa artikla:

Päätöksen 77/270/Euratom 1 artiklassa määrätty lainapääoma saa olla enintään 500 miljoonaa Euroopan laskentayksikköä, laskentayksikkö sellaisena kuin Euroopan laskentayksikkö on määrätty päätöksessä 75/250/ETY.

Kun lainamäärä on 300 miljoonaa Euroopan laskentayksikköä, komissio ilmoittaa siitä neuvostolle, joka tekee mahdollisimman pian yksimielisen päätöksen uuden määrän vahvistamisesta."

Varainhankinnan enimmäismäärää on nostettu useilla neuvoston päätökseen 77/271/Euratom tehdyillä muutoksilla, joista viimeisessä (23 päivänä huhtikuuta 1990 tehty neuvoston päätös 90/212/Euratom) enimmäismäärää nostettiin 1 000 miljoonalla eculla 4 000 miljoonaan ecuun (ilmoitusvelvollisuus 3 800 miljoonan ecun kohdalla).

Euratom-lainanantojärjestelyn soveltamisalaa laajennettiin päätöksen 77/270/Euratom muuttamisesta 21 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/179/Euratom, jossa komissio valtuutettiin hankkimaan varoja Euratomille tiettyjen kolmansien maiden ydinvoimaloiden turvallisuuden ja tehokkuuden parantamisen rahoittamiseen osallistumiseksi (soveltamisalan laajentamispäätös).

Päätöksen 1 artiklan mukaan komissiolla

"... on myös oikeus hankkia samoin ehdoin varoja, jotka käytetään sellaisten hankkeiden rahoittamiseen annettaviin lainoihin, joiden tavoitteena on liitteessä lueteltujen kolmansien maiden ydinvoimaloiden turvallisuuden ja tehokkuuden parantaminen. Ollakseen perusteltuja:

- hankkeiden on kohdistuttava joko toimiviin tai rakenteilla oleviin ydinvoimalaitoksiin tai polttoainekiertoon liittyviin laitoksiin tai sellaisten laitosten purkamiseen, joiden korjaaminen ei ole teknisesti ja taloudellisesti perusteltua,
- hankkeilla on oltava kaikki kansallisella tasolla vaadittavat luvat ja erityisesti turvallisuusviranomaisten hyväksyntä,
- hankkeilla on oltava komission myönteinen lausunto teknisestä ja taloudellisesta tasosta.

Komissio hankkii varoja vain siinä määrin kuin sille esitetään lainahakemuksia.

Velan ottaminen ja vastaava lainan antaminen tapahtuu samassa rahayksikössä ja pääoman lyhentäminen sekä koron maksu samojen ehtojen mukaisesti. Edunsaajayritykset maksavat kutakin lainaa koskevasta päätöksenteosta ja toimeenpanosta komissiolle aiheutuvat kustannukset.”

Edellä mainitun päätöksen liitteessä määritelty luettelo rahoituskelpoisista kolmansista maista, jotka eivät ole jäsenvaltioita, on seuraava: Bulgarian tasavalta, Unkarin tasavalta, Liettuan tasavalta, Romania, Slovenian tasavalta, Tšekin tasavalta, Slovakian tasavalta, Venäjän Federaatio, Armenian tasavalta ja Ukraina.

2. Päätösten konsolidointi

Komissio ehdottaa neuvostolle erikseen luontipäätöksen ja soveltamisalan laajentamispäätöksen konsolidointia erityisesti

- jotta varmistettaisiin, että nykyisiä jäsenvaltioita ja uusia jäsenvaltioita niiden liittymisen jälkeen kohdellaan tasavertaisesti
- jotta varmistettaisiin, että turvallisuuteen ja tehokkuuteen liittyvät seikat ovat edelleen tärkeitä tukikelpoisuuden perusteita
- jotta varmistettaisiin, että käytöstäpoistohankkeet ovat selkeästi hyväksyttäviä tietyin ehdoin.

3. Varainhankinnan ja lainanannon enimmäismäärä

Varainhankinnan nykyinen enimmäismäärä on vahvistettu 4 000 miljoonaksi euroksi. Määrästä 2 876 miljoonaa euroa on käytetty jäsenvaltioiden edunsaajille myönnettyihin lainoihin. Tietyille kolmansille maille on tällä hetkellä hyväksytty lainoja noin 900 miljoonan euron (212,5 milj. euroa ja 585 milj. USD vastaava määrä euroina ⁽¹⁾) arvosta. Näin ollen käytetty ja varattu lainamäärä on noin 3 776 miljoonaa euroa. Se on jo lähellä 3 800 miljoonaa euroa eli tasoa, jolloin neuvostolle on tehtävä ilmoitus. Tällä hetkellä käsittelyssä on useita Euratom-lainahakemuksia, joista mikä tahansa saattaa ylittää varainhankinnan enimmäismäärästä jäljellä olevan määrän (noin 224 milj. euroa). Valmistuttuaan jokainen näistä lainahakemuksista esitetään erikseen komission päätettäväksi. Jotta lainojen enimmäismäärä ei muodostuisi esteeksi, komissio katsoo parhaaksi ilmoittaa asiasta neuvostolle ennen kuin ilmoitusta edellyttävä virallinen raja saavutetaan ja ehdottaa, että enimmäismäärää nostetaan.

4. Varainhankinnan ja lainanannon enimmäismäärän nostamisen perusteet

Euratom-lainanantojärjestelyn laajentuminen tiettyihin kolmansiin maihin vuonna 1994 teki siitä tehokkaan rahoitusvälineen, jota komissio voi käyttää ydinturvallisuuden parantamiseksi unionin itärajan takana. Kaksi tuoretta päätöstä lainojen myöntämisestä Bulgarian ja Ukrainan hankkeisiin osoittavat, että tätä välinettä voidaan käyttää komission politiikan tukemiseen ydinturvallisuuden alalla. Komission osallistuminen hankkeisiin helpottaa vastaavien toimien toteuttamista jatkossa ja varmistaa, että hankkeet toteutetaan läntisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Molempien päätösten yhteydessä asiaa koskevien maiden kanssa sovittiin vanhempaa tekniikkaa käyttävien yksiköiden turvallisuutta koskevista sitoumuksista.

Komissio korostaa erityisesti tukevuksa Euratomin varainhankinnan enimmäismäärän nostoa, koska katsoo sen yhdessä muiden rahoitusvälineiden, kuten yhteisön tuen, ohessa edistävän ehdokasmaiden ja muiden Itä-Euroopan maiden ydinturvallisuutta koskevan, Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 1999 Kölnissä tekemän päätöksen toteutumista. Vaikka ehdokasmaiden ydinturvallisuuteen ja sen tasoon liittyviä kysymyksiä arvioidaan edelleen yksityiskohtaisesti neuvoston atomikysymyksiä käsittelevässä ryhmässä, jo nyt on selvää, että tarvitaan huomattavia investointeja, jotta näiden maiden turvallisuuden taso saataisiin yhtä korkeaksi kuin EU-maissa.

⁽¹⁾ Käytetty valuuttakurssi oli 28. marraskuuta 2000 seuraava: 1 euro = 0,85 USD eli 585 milj. USD oli 688 milj. euroa.

Lisäksi useiden ydinvoimaloiden, joita ei voida nykyaikaistaa, sekä muiden ydinlaitosten käytöstä poistamiseen tarvitaan huomattavia investointeja. EU:n käytännöstä poiketen, rahoitusta tällaisia investointeja varten ei ole. Euratom-lainanantojärjestelyn avulla näitä maita voidaan auttaa käynnistämään käytöstä poistamisohjelmansa.

5. Pöytäkirja

Komissio ehdottaa varainhankinnan enimmäismäärän nostamista 4 000 miljoonasta eurosta 6 000 miljoonaan euroon, siten että komissio veloitetaan tekemään ilmoitus neuvostolle, kun annettujen lainojen määrä on 5 500 miljoonaa euroa. Uudet enimmäismäärät mahdollistaisivat käsiteltävinä olevien Euratom-lainahakemusten käsittelyn jatkumisen ja esittämisen komission päätettäväksi, kun ne on käsitelty.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon komission valtuuttamisesta ottamaan Euratom-lainoja ydinlaitosten rahoittamiseen osallistumiseksi 29 päivänä maaliskuuta 1977 tehdyn neuvoston päätöksen 77/270/Euratom⁽¹⁾ ja erityisesti sen 1 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston päätöksen 77/271/Euratom⁽²⁾ mukaan komission on ilmoitettava neuvostolle, kun annettujen lainojen kokonaisarvo saavuttaa 3 800 miljoonaa euroa, minkä jälkeen neuvosto päättää yksimielisesti komission ehdotuksesta uuden määrän vahvistamisesta mahdollisimman pian.
- (2) Annettujen lainojen kokonaisarvo on lähellä päätöksessä 90/212/Euratom, säädettyä 3 800 miljoonaa euroa.
- (3) Päätöksellä 94/179/Euratom laajennettiin Euratom-lainanantojärjestelyn soveltamisalaa tiettyihin Keski- ja Itä-Euroo-

pan sekä Itsenäisten valtioiden yhteisön maihin ja kyseisen rahoitusmuodon katsotaan edelleen olevan tarpeen.

- (4) Kokemus on osoittanut, että varojen kokonaismäärää, jonka komissio on valtuutettu hankkimaan Euroopan atomienergiayhteisön puolesta, on tarpeen nostaa 2 000 miljoonalla eurolla.

- (5) Päätöstä 77/271/Euratom olisi siksi muutettava,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Korvataan päätöksen 77/271/Euratom ainoa artikla seuraavasti:

"Ainoa artikla

Päätöksen 77/270/Euratom 1 artiklassa määrätty varainhankinnan kokonaispääoma saa olla enintään 6 000 miljoonaa euroa.

Kun annettujen lainojen kokonaismäärä on 5 500 miljoonaa euroa, komissio ilmoittaa siitä neuvostolle, joka päättää mahdollisimman pian yksimielisesti komission ehdotuksesta uuden määrän vahvistamisesta."

⁽¹⁾ EYVL L 88, 6.4.1977, s. 9. Päätös viimeksi muutettuna päätöksellä 94/179/Euratom (EYVL L 84, 29.3.1994, s. 41).

⁽²⁾ EYVL L 88, 6.4.1977, s. 11. Päätös viimeksi muutettuna päätöksellä 90/212/Euratom (EYVL L 112, 3.5.1990, s. 26).